

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Lukáše Pišvejce a JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobců:

- a) T. B.
- b) V. B.
- c) J. B.
- d) P. Č.
- e) H. D.
- f) K. D.
- g) A. D.
- h) K. E.
- i) D. F.
- j) R. H.
- k) T. H.
- l) J. H.
- m) P. H.
- n) P. H.
- o) R. J.
- p) Z. K.
- q) L. K.
- r) R. K.
- s) T. L.
- t) J. M.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

- u) B. M.
- v) L. M.
- w) F. M.
- x) L. O.
- y) R. P.
- z) J. P.
- aa) J. S.
- ab) V. S.
- ac) R. Š.
- ad) P. Š.
- ae) R. V.

žalobci a) – q) a s) – ae) zastoupeni advokátem Mgr. Zdeňkem Honzíkem, Rooseveltova 49/16, 301 00 Plzeň

proti

žalovanému:

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky, sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, 140 00

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2018, č.j. VS-121626-/ČJ-2017-80000L-PK,

takto:

I. Žaloba se z a m í t á.

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobci a) až ae) se žalobou domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ve věcech služebního poměru ze dne 23. května 2018, č.j. VS-121626-/ČJ-2017-80000L-PK (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto jejich odvolání proti rozhodnutí ředitele Věznice Plzeň ze dne 16. listopadu 2017, č.j. VS-124705/ČJ-2016-8011PR-19 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobců ze dne 1. srpna 2016 o proplacení přestávek na jídlo a odpočinek a odsloužených státních svátků za období od 1. srpna 2013 do 31. července 2016 ve Věznici Plzeň.

II.

Žaloba

2. Žalobci uvedli, že se důvodně domnívají, že v průběhu správního řízení před služebním funkcionářem - ředitelem Věznice Plzeň byla provedena celá řada navrhovaných důkazů, které s naprostou jistotou prokázaly, že § 60 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „*zákon o služebním poměru*“ či „*služební zákon*“) není dodržováno a ani fakticky bez většího počtu příslušníků jej dodržovat nelze, a přesto jsou jim z pracovní doby odečítány přestávky na jídlo a odpočinek, aniž by tyto byly čerpány. Vězeňské prostředí objektů, v nichž se vykonává trest odnětí svobody či výkon

vazby, je specifickým prostředím, když vyjma eskortní služby se veškeré činnosti odehrávají v uzavřeném prostoru přísně střežených objektů tak, aby nebyl porušen chráněný zájem společnosti a osoby vykonávající trest, případně po určitou nezbytně nutnou dobu jsou stíháni vazebně, byly odděleny [od] o ostatní společnosti. K tomu, aby celá složitost činností vykonávaných příslušníky Vězeňské služby ČR na jednotlivých součástech, a tedy i ve Věznici Plzeň, mohla být pochopena do všech důsledků a souvislostí, je nejprve nutno provést podrobnou analýzu do služebních činností žalobců. Žalobci se totiž rekrutují ze dvou oddělení a jejich pracovní činnost je tak z pohledu dalších služebních činností značně odlišná. Předně se uvádí, že všichni žalobci vykonávají služební činnost ve výkonných součástech oddělení na nejnižších funkcích, tedy na oddělení výkonu vazby a trestu v pozicích dozorců, výjimečně v pozici inspektora dozorčí služby, na oddělení vězeňské a justiční stráže jsou pak žalobci zařazeni do dvou kategorií, tedy na strážné vykonávající službu při vnější ostraze objektu a strážné vykonávající eskortní službu či službu řidičů. I zde je nepatrný počet příslušníků zařazených jako jejich nadřízení, tedy inspektoři strážní služby a vrchní inspektoři strážní služby. Jejich plnění úkolů je zcela odlišné, a tak se žalobní návrh bude nejprve věnovat jednotlivým činnostem na těchto dvou odděleních.

3. Oddělení výkonu vazby a trestu je součástí činnosti Věznice Plzeň, kde jednotliví dozorcí vykonávají služební činnost na oddílech - ubytovných odsouzených či obviněných, kde zejména zajišťují denní režim těchto osob. Tento výkon služební činnosti je upraven směrnicemi pro výkon služební činnosti pro každé jednotlivé dozorčí stanoviště. V této interní právní normě jsou podrobně specifikovány povinnosti každého dozorce na tomto úseku služební činnosti. Jedná se ve většině případů o stanoviště pohyblivá a jejich počet je upraven „*Rozpisem dozorčích stanovišť*“, kde je konkrétně uvedeno, o jaké stanoviště se jedná a hlavně v jakou dobu se toto stanoviště obsazuje. Rozpis je schvalován ředitelem Věznice Plzeň a aprobován generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR. Jejich počet v době uvedené v tomto rozpisu je neměnný a pro každou součást služební činnosti závazný a směrodatný. Na jednotlivá dozorčí stanoviště jsou příslušníci veleni denním rozkazem vedoucího oddělení, kdy před nástupem služby se uskutečňuje na předem určeném místě rozdělení směny a následuje odchod na jednotlivá dozorčí stanoviště. Poté pro každého jednotlivého dozorce následuje převzetí služby, v což lze počítat i komplexní početní prověrku osob nacházejících se na tomto úseku služby. Současně se přebírají i další pomůcky jako například radiostanice pro spojení s operačním střediskem během výkonu služby a současně i další prostředky nutné ke služební činnosti. Stav převzetí dozorčího stanoviště se zapisuje do „*Knihy předání a převzetí služby*“ a současně se hlásí nadřízenému. Poté je služba vykonávána v souladu se směrnicemi konkretizujícími činnost na tomto úseku služební činnosti. Do činností dozorce pak spadá například předvádění vězňů k lékaři, předávání odsouzených na eskorty mimo věznici, předávání odsouzených jiným pracovníkům za účelem zaměstnávání, organizování a kontrola vycházek, kontrola výdeje stravy a podobné činnosti. Příslušníci též zajišťují dodržování kázně, pořádku a čistoty na oddílech, stejně jako zajišťují dodržování vnitřního řádu pro odsouzené či obviněné. V každém případě každý dozorce odpovídá za početní stav odsouzených na svém úseku služební činnosti a minimalizování jakéhokoliv nezákonného jednání odsouzených či obviněných, případně minimalizování mimořádných událostí - sebepoškození, sebevraždy, napadání. Jeho povinností je být i při opuštění dozorčího stanoviště neustále pomocí radiostanice ve spojení s ostatními příslušníky a s operačním střediskem a v případě potřeby zasáhnout i na jiném úseku služebních činností. Výsledky namátkově vybraných

dozorců pak bylo nade vši pochybnost prokázáno, že sice mají možnost stravování buď v jídelně, nebo konzumovat donesenou stravu vlastní, avšak ani v tuto dobu neodkládají výstroj a ani v jediném případě netrvá jejich doba stravování dobu stanovenou v § 60 služebního zákona. V případě jakékoliv vyhlášené mimořádné události jsou povinni okamžitě ukončit stravování a dostavit se na určené místo. Při odchodu na stravu dozorčí stanoviště nepředávají žádnému dalšímu příslušníkovi ani v jediném případě není tato konzumace stravy uvedena v knize předání a převzetí služby. Odchod z oddílu je toliko nahlašován inspektorovi dozorčí služby s tím, že v uvedenou dobu režim na tomto oddíle není po dobu nejnutnější ke konzumaci stravy vykonáván. Zásadním příkladem nepravdivého tvrzení vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu K. je případ, který se stal v roce 2015, kdy dozorce G., velený na dozorčí stanoviště pracoviště prádelna, odešel na přestávku na jídlo do jídelny pro příslušníky a zaměstnance věznice, když před tímto odchodem se mu nepodařilo kontaktovat inspektora dozorčí služby. Provedenou kontrolou jednak zástupce vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu, jednak i zástupce ředitele Věznice Plzeň bylo zjištěno, že na pracovišti ponechal radiostanici. Následným kázeňským řízením byl tento příslušník kázeňsky potrestán rozhodnutím ředitele Věznice Plzeň č.j. VS 12/053/002/2015-11/Pers/200 ze dne 25. 2. 2015, když návrh na kázeňské řízení podal vedoucí oddělení výkonu vazby a trestu K., který ve své výpovědi v tomto řízení prohlásil, že příslušník, který čerpá přestávku na jídlo a odpočinek, nemusí v jídelně pro zaměstnance být vystrojen radiostanicí. K., vedoucí oddělení výkonu vazby a trestu, tak transparentně ve správním řízení prokázal, že jeho výpověď je i přes poučení o následcích křivé výpovědi nepravdivá, stejně jako nepravdivé lze uvést odůvodnění zamítnutí návrhu ve správním řízení ředitelem Věznice Plzeň, který toto kázeňské řízení provedl a kázeňský trest uložil. V případě, že by však v uvedenou dobu došlo k jakékoliv mimořádné události, jakékoliv následky nese tento příslušník. Je nutno upozornit, že porušení dozorčí služby je judikováno i v § 390 trestního zákoníku, dokonce v kvalifikované skutkové podstatě. Ostatně je nutno poukázat na skutečnost, že již v minulosti takové ustanovení trestního zákoníku bylo proti dozorci použito před Okresním soudem Plzeň – město. Znění § 60 odst. 3 služebního zákona sice uvádí, že i když výkon služební činnosti nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek. V případě prokázaných skutečností, jednak ze směrnic pro výkon služebních činností, jednak z Rozpisu dozorčích stanovišť jednak z knih předání a převzetí služby, jednak z výpovědí vyslechnutých žalobců je zřejmé, že žádné přerušení výkonu služby realizováno není. Žalobci tak ani v jediném případě nemohou trávit přestávku na jídlo a odpočinek dle svého uvážení nebo alespoň tak, aby byla taková přestávka na jídlo a odpočinek nejen ve stanovené době, ale i ve stanoveném rozsahu realizována. Pokud služební činnost po celou dobu výkonu služby není žádným způsobem přerušována a každý ze žalobců na tomto úseku služby ji nemůže trávit nejen ve stanoveném rozsahu, ale ani dle svého uvážení, nelze ji, dle názoru žalobců, jako takovou, tedy odečitatelnou přestávku na jídlo a odpočinek, odečítat z pracovní doby. Pokud by došlo k odkazu rozdílu v denní a noční době v počtu příslušníků, tak lze odkázat na skutečnost, že v denní směně, která je konána v době dvanáctihodinových služeb, je do služby v době od 06,00 hodin do 18,00 hodin veleno celkem: jeden inspektor dozorčí služby, 18 dozorců, pro zajištění režimové služby, jeden příslušník pro zajištění chodu ošetrovny, zajištění zdravotních sester a dva příslušníci kontrolující a vydávající balíčky pro odsouzené. V noční době je tento počet redukován na 12 dozorců zajišťujících režimovou službu. Pokud by došlo k opuštění objektu věznice kterýmkoliv příslušníkem, zcela zásadním způsobem by došlo k oslabení chodu a bezpečnosti věznice. Při té

příležitosti se poukazuje na argumentaci generálního ředitele Vězeňské služby ČR v případě jiných soudních řízení týkajících se řešení problematiky přesčasových hodin dle § 54 služebního zákona, kdy bylo argumentováno nedostatkem příslušníků a hlavně pak prioritním úkolem spočívajícím v zajišťování bezpečnosti vězeňských zařízení. V tomto případě již není prioritní ochrana a bezpečnost společnosti před společensky izolovanými osobami, ale je ventilováno porušování bezpečnosti oslabováním stanovišť, kdy příslušník z jednoho stanoviště je povinen vykonávat službu na více stanovištích, a tedy v rozporu s příslušnými interními normami. Argumentace pohyblivých stanovišť pak nemá svého opodstatnění.

4. Stejně podrobně, jako byla učiněna analýza do činností dozorčí služby, se žalobci hodlají věnovat i úseku služby strážní. Ta se vykonává na dvou úsecích činností, a to jednak při ostraze objektu Věznice Plzeň, tedy výkon služby na strážních věžích, případně střežení vstupů a vjezdů do střeženého objektu, jednak služební činnosti při eskortách k soudům, do zdravotnických zařízení, či obdobné činnosti, která bude níže popsána. Nejprve se žalobní návrh bude věnovat ostraze objektu, která je prováděna ze strážních věží vybudovaných na oplocení objektu Věznice Plzeň. Příslušníci velení k ostraze objektu jsou rozděleni do čtyř strážních směn. Služba je vykonávána nepřetržitě ve dvanáctihodinových cyklech. Stejně jako Rozpis dozorčích stanovišť i tato ostraha je naprosto přesně specifikována interními normami nazvanými „*Rozpis strážních stanovišť*“ parafovanými služebním funkcionářem Věznice Plzeň a aprobovanými generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR. Příslušníci na tomto úseku služby jsou jako v předešlém případě veleni do služby na základě denního rozkazu vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže. U příslušníků zařazených do strážních směn platí shodný ukazatel jako u dozorčích stanovišť, kdy jednotlivá strážní stanoviště jsou rozdělena tak, že Rozpisem je přesně stanoveno, v jakou konkrétní dobu se toto stanoviště obsazuje. Každý ze žalobců je tedy velen do služby na strážní stanoviště, kde jsou jeho povinnosti upraveny směrnici pro výkon tohoto stanoviště. Po celou dobu výkonu služby není v žádném předpise stanovena přestávka na jídlo a odpočinek tak, jak bylo prezentováno i u dozorčích stanovišť. I v tomto případě platí, že na porušení této strážní služby pamatuje trestní zákoník, a to v § 389, dokonce též v kvalifikované skutkové podstatě, když se jedná o důležitý zájem služby, při němž mohou nastat výrazné následky. Služba při ostraze objektu je vedena na pěti strážních věžích, tří střídajících příslušníků, jednoho psovoda se služebním psem a jednoho strážného na vjezdu pro motorová vozidla. I střídající příslušníci jsou veleni na strážní stanoviště, když střídání na strážních věžích probíhá ve dvou až čtyřhodinových cyklech. Strážní stanoviště jsou konkretizována v tomto Rozpise a obsazována každodenně. U stanovišť č. 1 - 5 a 8 a 9 po dobu 24 hodin, přičemž stanoviště č. 9 je obsazováno čtyřmi muži, kteří v době zařazení na toto stanoviště vykonávají službu při doprovodu vozidel, v době mimopracovní pak jsou veleni do hlídky vykonávající pohyblivé stanoviště, například při doprovodu a střežení vozidel dovážejících různé zboží a materiál. Služební činnost na strážním stanovišti č. 7 - vstup pro pěší do objektu Věznice Plzeň, tak tuto činnost vykonávají ještě dva příslušníci. Na strážní věži, tedy pevném stanovišti 1 - 5, je mimo jiné zakázáno jíst a není možno jej ani na okamžik opustit. V případě, že se v objektu věznice v době mimopracovní zajišťuje eskorta například do zdravotnického zařízení, je vykonávána strážnými ze stanoviště č. 9. Ke střídání strážních stanovišť 1 - 5 tak nedochází a nezřídka na těchto stanovištích je služba vykonávána dobu podstatně delší, než je stanoveno rozpisem pro jednotlivé strážné, či dobu přesahující pěti hodin. Průběh služby je zaznamenáván vrchním inspektorem strážní služby do knihy předání a převzetí

služby, kde je zachyceno i toto střídání strážních stanovišť. Pokud nastane mimořádná situace, jsou povinni i příslušníci na strážním stanovišti č. 9 se do likvidace takové události zapojit dle udělených pokynů. Část žalobců pak vykonává službu sice na strážních stanovištích, avšak v denních 8 hodinových cyklech. Též se ale jedná o strážní stanoviště podléhající Rozpisu strážních stanovišť a interním směrnícím upravujícím výkon na jednotlivých strážních stanovištích. Ani v těchto stanovených případech nelze strážní stanoviště opustit a trávit přestávku na jídlo a odpočinek jednak ve stanoveném rozsahu, jednak dle svého uvážení. V každém případě by tak musel svévolně opustit strážní stanoviště.

5. Služba v eskortní směně je též určena denním rozkazem vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže. Je však strážní směnou samostatnou, kde je služební činnost realizována zpravidla v 8hodinových směnách, pokud není určeno jinak. Stěžejním úkolem činnosti na tomto úseku služby příslušníci vykonávají při eskortách mimo vězeňská zařízení, například při eskortách k soudům, do zdravotnických zařízení a podobně. Pokud se nejedná o eskorty mimo město Plzeň, je součástí eskorty i řidič služebního vozidla, v případě potřeby i strážný psod se služebním psem. Tento úsek služební činnosti je náročný hlavně z toho důvodu, že eskortující příslušníci ani na okamžik nemohou opustit eskortu, nemohou tedy trávit přestávku na jídlo a odpočinek. Výjimku tvoří eskorty k soudům v Plzni, kde zpravidla jsou na polední přestávku soudy ukončovány či přerušovány, avšak při příjezdu do Věznice Plzeň je příslušník provádějící eskortu nucen vykonat při činnosti, které mu zabereou nemalou část pracovní doby, pak sice má možnost konzumovat stravu, avšak ani v jediném případě tato doba nedosáhne dobu 30 minut tak, jak je uvedeno ve služebním zákoně, a následně opět pokračuje v dalších služebních činnostech. Při eskortách mimo statutární město Plzeň je náročnost ještě složitější a žádný z členů eskorty nemůže čerpat přestávku na jídlo a odpočinek, neboť v takovém případě by oslabil eskortu a fakticky se tak dopustil zásadního porušení strážní služby. Činnost je vykonávána ve většině případů dobu delší pěti hodin, avšak přesto je mu přestávka na jídlo a odpočinek z pracovní doby odečtena, aniž by ji čerpal.
6. Žalobci dále uvedli, že ve vězeňském prostředí se jedná o specifický výkon služební činnosti, na který Vězeňská služba ČR do současné doby nenalezla řešení, jak při výkonu dozorcí, strážní či eskortní služby umožnit službu konajícím příslušníkům čerpání přestávek na jídlo a odpočinek, a přesto v každém případě odečítá nevyčerpané přestávky tak, jako by fakticky čerpány byly. Obdobnou problematiku již v jednom případě řešil Městský soud v Praze v řízení vedeném pod sp.zn. 8 Ad 13/2011, kdy rozsudkem ze dne 14. 5. 2015 obdobné negativní rozhodnutí policejního prezidenta zrušil, když se jednalo o služební činnost vykonávanou u Policie ČR na operačním středisku. Z právního názoru Městského soudu v Praze k problematice čerpání přestávek na jídlo a odpočinek se uvádí: „... Tady nezbývá než poukázat na skutečnost, že výše uvedené osoby v podstatě zpochybnily, velmi zásadně zpochybnily to, že by na předmětném operačním středisku přestávky vypadaly tak, že by je bylo možno podřadit pod pojem přestávka na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 zákona o služebním poměru, když v podstatě z jejich výpovědi vyplývá, že i během čerpání přestávky se policista nacházel přímo na svém pracovišti, nebo v jeho bezprostřední blízkosti a byl tak připraven kdykoliv se na své pracoviště okamžitě vrátit a to v závislosti na situaci, která by tedy mohla nastat. Takový stav věci lze jen velmi obtížně označit za přestávku na jídlo a odpočinek, která by znamenala přerušování výkonu služby. Za takovou přestávku by bylo možno považovat jenom stav, kdy by tedy policista, navíc tedy v souladu s tím, jak to bylo naplánováno, opustil v daný čas své pracoviště a mohl se odebrat někam mimo své pracoviště a

po stanovených 30 minut se zkrátka vůbec nezajímat o to, co se na předmětném pracovišti děje a těch 30 minut věnoval pouze tomu, aby se najedl, nebo si odpočinul nějakým jiným způsobem, ať už pasivním nebo aktivním způsobem, dle vlastního uvážení...“ Právní názor Městského soudu v Praze tak naprosto přesně kopíruje situaci ve Vězeňské službě ČR, Věznici Plzeň. Taková činnost v této složce je však ještě závažnější v tom, že se týká všech obdobných objektů ve vězeňských zařízeních. Příslušník - žalobce pak nemá ani okrajově možnost opustit objekt Věznice Plzeň, neboť by se dopustil trestné činnosti, ať již porušení strážní či dozorčí služby, viz výše. Službu všichni žalobci vykonávají v době uvedené denním rozkazem vedoucích oddělení v kompletním vystrojení a v případě dozorčí služby dokonce i s radiostanicí. Není tedy podstatné, že je jim v některých případech po dobu nezbytně nutnou umožněno stravování, ale toto nelze považovat za čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, když fakticky i po celou dobu přestávky jsou veleni na strážním či dozorčím stanovišti, toto nikomu nepředávají a stále vykonávají činnost dle interních právních norem a Rozpisu strážních a dozorčích stanovišť. K žádnému jejich střídání, vyjma ukončení pracovní doby, nikdy nedochází. Všichni příslušníci, namátkově vybraní, kteří učinili ve správním řízení svoji výpověď, situaci kolem přestávek na jídlo a odpočinek potvrdili v naprosto shodném rozsahu. Potvrdili tak nezákonný stav, který je praktikován ve všech zařízeních Vězeňské služby ČR. Situaci obdobnou strážní a dozorčí službě nelze aplikovat na všechny služební posty ve vězeňských zařízeních, když celá řada funkcí není vázána na tak kogentně na strážní či dozorčí stanoviště, ale v průběhu pracovní doby není potřeba soustavné činnosti tak, aby přestávku na jídlo a odpočinek čerpat nemohl. Služební funkcionář poukázal na zamítavé rozhodnutí ředitele Věznice Plzeň, který v rozhodnutí uvedl, že po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek je výkon služby přerušen tak, že příslušníci nejsou povinni plnit služební povinnosti, když na pevných stanovištích jsou střídáni jinými příslušníky a na pohyblivých stanovištích není střídání stanovišť nutné. Není pro ředitele Věznice Plzeň pak rozhodující, jak příslušníci čerpající přestávku na jídlo a odpočinek tráví. Příslušníci čerpající přestávku na jídlo a odpočinek pak mají výkon služby přerušen. Z tohoto vyjádření by jinak vyplynulo, že žalobci, ač jsou veleni na strážní či dozorčí stanoviště a nejsou nikým střídáni, mohou bez jakéhokoli následku takové stanoviště opustit. Tento právní názor pak nemá oporu v jakémkoliv právní úpravě a ani okrajově v žádné interní právní normě pro služby na jednotlivých úsecích služební činnosti, tedy na strážních a dozorčích stanovištích. Ředitel Věznice Plzeň tak vyslovil myšlenku, že například strážný na eskortě k soudu po uplynutí doby stanovené k čerpání přestávky na jídlo a odpočinek zcela beztrestně opustí eskortu tak, že buď ji oslabí, nebo eskortovaného vězně uzamkne v eskortní místnosti soudu, a odejde si čerpat přestávku na jídlo a odpočinek. Vyslovení takového názoru je zcela nešťastné a hlavně nerealizovatelné. Tento názor pak nemá oporu nejen v prokázaných skutečnostech, ale ani v předložených důkazech - Rozpisech strážních a dozorčích stanovišť. Ostře tak je v rozporu s jednotlivými výpověďmi. Ředitel Věznice Plzeň pak jednoznačně prohlašuje, že neobsazení strážních a dozorčích stanovišť není pro služební činnost závazné, a fakticky tak legalizuje porušení těchto interních právních norem. Služební funkcionář argumentuje tvrzením, že žalobci nepopírají, že je jim umožněno stravování, dokonce mimo objekt věznice Plzeň. Žalobci však ve správním spise takovou možnost ani v jediném případě neuvedli. Zcela mimo realitu se pak v napadeném rozhodnutí uvádí, že po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek příslušníci prohlásili, že jsou na stanovištích střídáni. Takové tvrzení je zavádějící a v rozporu s výsledky účastníků řízení. Oba funkcionáři vězeňské služby tedy v řízení uvádějí nepravdy. Služební funkcionář se tak snaží celou situaci zlehčovat a účelově zaměňuje pojem střídání strážního či dozorčího stanoviště, což

je transparentně prokazováno denními rozkazy vedoucích oddělení, kde ani v jediném případě nefiguruje příslušník, který by takové střídání prováděl. Ostatně i výpovědi žalobců takovou situaci vylučují. Irelevantnost trestní odpovědnosti či vlastní zpochybňování takové odpovědnosti je v rozporu s realitou, když transparentně lze poukázat na trestní stíhání dozorce výkonu vazby a trestu řešeného Okresním soudem Plzeň - město při útěku odsouzených Č. a R. Stejně tak nelze zpochybnit četnost podnětů ředitele Věznice Plzeň, prostřednictvím oddělení prevence a stížností, orgánu GIBS, týkajících se porušení strážní či dozorcí služby. Jedinými osobami zastávajícími názor střídání strážních a dozorcích stanovišť jsou vedoucí jednotlivých oddělení, kteří však takovou výpověď učinili účelově se snahou zakrýt jimi tolerované protiprávní jednání s cílem zavděčit se nadřízeným. Za neuvěřitelný lapsus a neznalost povinností je v napadeném rozhodnutí spatřováno vyjádření, kde příslušníci čerpající přestávku na jídlo a odpočinek nemají povinnost se zapojit do likvidace mimořádných událostí. Takové vyjádření je v příkrém rozporu se směrnicemi pro signály „bouře“, „blesk“ a „útěk“, tedy řešení nejzávažnějších mimořádných událostí ve Věznici Plzeň. Současně je v rozporu i se zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky (dále jen „zákon č. 555/1992 Sb.“) Rovněž tak se jeví jako irelevantní tvrzení, že žádný ze žalobců nežádal o započtení doby služební činnosti, kdy nebyl schopen čerpat přestávku na jídlo a odpočinek. Takové vyjádření dehonestuje přímé nadřízené žalobců, neboť jej lze chápat tak, že tito nadřízení nemají přehled o činnostech podřízených, a podsouvá žalobcům činnost, která není žádným předpisem nařízena. Pokud se v průběhu řízení objevily přílohy denních rozkazů, kde jsou přestávky na jídlo a odpočinek jednotlivým příslušníkům na strážních či dozorcích stanovištích nařízeny, tak většina žalobců prohlásila, že o takových přílohách nemá ponětí, nejsou součástí denního rozkazu, ač jsou tak nazvány, a jsou uloženy na jim neznámém místě. Nejsou tedy součástí denního rozkazu a žádný ze žalobců se s nimi nemá možnost seznámit. Pokud o nich povědomí měli, vždy bylo prohlášeno, že taková příloha je pouze formální bez ohledu na možnost čerpání přestávek na jídlo a odpočinek. Oni sami se s přílohou denního rozkazu nesetkali a kdy mohou údajnou přestávku čerpat, jim není známo. Pokud služební funkcionář uvedl, že výpovědi nejsou pravdivé, pak zpochybňuje vyjma provedených výsledků vedoucích funkcionářů všechny vyslechnuté osoby. Je pak nasnadě zvážit, jakým směrem se argumentace služebního funkcionáře ubírá a jak vlastně je mu znám chod jednotlivých činností ve Věznici Plzeň. Za zcela irelevantní lze považovat tvrzení služebního funkcionáře ve směru, že je výlučně na zvážení každého ze žalobců, v jakém oděvu a s jakou výstrojí bude stravu v jídelně konzumovat. I takové vyjádření je velmi nešťastné a zavádějící, když ani jeden ze žalobců na stanovišti střídání není a v převleku do civilního oděvu by disponoval například radiostanicí - viz poukazované kázeňské řízení.

7. Žalobci uzavřeli, že se důvodně domnívají, že v průběhu správního řízení, hlavně pak rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby ČR, došlo a stále ještě dochází k porušování služebního zákona, konkrétně v § 60, kdy jim ve službě není umožňováno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nejen v plném rozsahu, ale ani dle vlastního uvážení. Na strážních a dozorcích stanovištích střídání nejsou a konzumace stravy se děje jen v nejnutnějším rozsahu.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že se plně odvolává na

napadené rozhodnutí a v dalším toto své rozhodnutí, s ohledem na tvrzení obsažená v žalobě, upřesňuje. Žalobci se v podané žalobě na straně čtvrté až desáté věnují popisu činnosti příslušníků oddělení výkonu trestu a oddělení vězeňské stráže, včetně služby v eskortní směně. V této souvislosti žalovaný zdůrazňuje, že pokud jde o čerpání přestávek na jídlo a odpočinek (dále jen „přestávky“) na strážních a dozorcích stanovištích, je z pohledu způsobu čerpání přestávek rozhodující dělení na pohyblivá a pevná stanoviště, kdy na dobu přestávky musí být vystřídán pouze strážný na pevném stanovišti, kterého střídá strážný ze stanoviště pohyblivého. Přesuny mezi jednotlivými stanovišti a střídání na těchto stanovištích nevylučují ani žalobci, když nepopírají, že je jim umožněno stravování, a to nejen ve stravovacím zařízení v objektu věznice, ale též konzumací vlastní donesené stravy. Tímto žalovaný splňuje povinnost stanovenou § 77 odst. 11 písm. h) zákona o služebním poměru, dle kterého *bezpečnostní sbor je povinen vytvářet podmínky pro řádný a pokud možno bezpečný výkon služby. Za tím účelem zajišťuje pro příslušníky zejména podmínky pro stravování*. Podmínkami pro stravování je myšleno zajišťování stravování v objektech bezpečnostního sboru, dovozu stravy, případně poskytování stravenek. Pokud by na pevných stanovištích nebyli střídáni, nebylo by možné, aby se mohli odebrat do jídelny, či kamkoli jinam, za účelem konzumace stravy. Možnosti střídání příslušníků na pevných stanovištích za účelem čerpání přestávky nebrání ani skutečnost, že střídající příslušníci jsou denními rozkazy vedoucích oddělení veleni na jiném stanovišti. Ke způsobu realizace přestávky žalovaný uvádí, že se nelze ztotožnit s tvrzením žalobců, že při čerpání přestávek nemohou tyto přestávky čerpat dle svého uvážení. Povinnosti příslušníků jsou podrobně upraveny zejména ve směrnících pro jednotlivá stanoviště a žalobci jsou povinni tyto povinnosti plnit pouze v době výkonu služby. Ze znění § 60 odst. 2 zákona o služebním poměru vyplývá, že výkon služby je na dobu přestávky přerušen. Žalobce tak v době přestávky není povinen plnit služební povinnosti na strážním či dozorcím stanovišti, které mu ukládají příslušné předpisy a směrnice. Je na jeho vůli, jak přestávku stráví, zda si zajde na jídlo do závodní jídelny či kantýny nebo si bude vyřizovat soukromé záležitosti i mimo věznici. Má-li přerušen výkon služby, nemusí být ani řádně vyzbrojen a vystrojen. Žalovaný nad rámec uvádí, že skutečnost, že žalobci v době přestávky zůstanou vystrojeni v uniformě a jsou vyzbrojeni jako do služby, nemá žádný vliv na čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, kdy ke stejnému názoru dospěl i Nejvyšší soud ČR např. v rozhodnutí sp.zn. 21 Cdo 4446/2011 ze dne 26. 2. 2013. Důležitou okolností je, zda jim zaměstnavatel umožní čerpání přestávky ve službě či nikoliv. I z vyjádření žalobců je nezpochybnitelné, že mohou čerpat přestávku na jídlo a odpočinek, např. v závodní jídelně či v kantýně. Je nutno si uvědomit, že přestávkou na jídlo a odpočinek se výkon služby pouze přerušuje, nikoliv ukončuje. To znamená, že příslušníci mají u sebe během výkonu celé služby svěřený majetek, a to i během přestávky na jídlo a odpočinek. Příslušníci některý svěřený majetek odevzdávají až po ukončení výkonu služby. Z tohoto vyplývají i povinnosti příslušníka upravené v § 94 a 97 zákona o služebním poměru. Neexistuje žádný právní ani vnitřní předpis, který by příslušníkovi zakazoval v době přestávky ve službě opustit věznici. Žalobci tak nejsou povinni trávit přestávku na jídlo a odpočinek na žádném konkrétním místě a žalovaný v žádném případě neurčuje příslušníkům způsob trávení přestávky na jídlo a odpočinek. Využití přestávky je však vždy limitováno její délkou 30 minut, přičemž k jejímu čerpání mimo prostor věznice prakticky nedochází. S ohledem na výše uvedené lze důvodně předpokládat, že právě proto příslušníci v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek neměli vůli opouštět prostory věznice. V případném opuštění věznice jim však nebylo nikterak bráněno. Žalovaný zdůrazňuje, že nelze přisvědčit ani tvrzení, že žalobci jsou v jakémkoli okamžiku při

vyhlášení mimořádných bezpečnostních opatření ze zákona povinni stravu ukončit a okamžitě se dostavit na předem určené stanoviště, neboť takovou povinnost odvolatelé právními ani služebními předpisy stanovenou nemají. K jejich námitce nezbytnosti a bezvýhradnosti výkonu služby v době, kdy dojde k mimořádné události, žalovaný připomíná, že ze znění § 7 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb. vyplývá, že příslušník, který plní úkoly vězeňské stráže, je povinen i v době mimo službu v mezích stanovených tímto zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy provést služební zákrok, nebo jiné potřebné opatření, páchá-li osoba ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody trestný čin nebo kázeňský přestupek, jímž je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. Lze tedy shrnout, že nejde zdaleka o všechny mimořádné události, ale jen o mimořádné události zcela výjimečné, a to takové, které lze označit jako páchání trestného činu nebo kázeňského přestupku, při němž je ohrožen život, zdraví nebo majetek, přičemž toto ohrožení musí být navíc bezprostřední. Tedy v těchto zákonných případech je povinností příslušníka zakročit i v době, kdy čerpá přestávku na jídlo a odpočinek. Ani v tomto případě nelze dát tedy žalobcům v obecné rovině za pravdu. Je nutno si uvědomit i charakter Vězeňské služby ČR jakožto bezpečnostního sboru, který plní velmi závažné úkoly v rámci vězeňství. Žalovaný připouští, že v některých zcela výjimečných případech mohou hypoteticky nastat situace, kromě výše uvedených, že by k čerpání přestávky na jídlo a odpočinek u příslušníka nedošlo, a to za situace, že by výkon služby nebylo možno z nějakých nepředvídatelných okolností přerušit, nebo v případě, že by byl příslušníkovi v důležitém zájmu služby nařízen služebním funkcionářem výkon služby přescas. V obou těchto případech by se však jednalo o službu přescas a nespádalo by to do § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. K neuplatnění námitek žalobců k případnému nečerpání přestávek při podpisu měsíčních výkazů žalovaný uvádí a zdůrazňuje, že toto není jejich povinností, ale naopak jde výhradně o jejich právo, jehož využití je výhradně a pouze v jejich zájmu. Podpisem měsíčního výkazu bez uplatnění jakýchkoli námitek pak každý z žalobců potvrdil, že se s obsahem výkazu seznámil a že s ním souhlasí. Z měsíčních výkazů je zřejmé, že přestávky do doby výkonu služby nejsou v souladu s § 60 odst. 2 služebního zákona započítávány. Žalovaný též konstatuje, že každý jednotlivý žalobce měl a má právo, nikoliv povinnost, namítnout při odsouhlasení měsíčního výkazu, že v určitý konkrétní den nemohl čerpat přestávku na oběd a na odpočinek, a uvést, z jakého důvodu. Takový případ by mu byl nepochybně proplacen. Žalovaný z opatrnosti opětovně opakuje, že účastníci čerpají přestávky na jídlo a odpočinek na základě denních rozkazů a s těmito přestávkami je vždy předem počítáno. Ostatně ta skutečnost, že účastníci přestávky na jídlo a odpočinek skutečně čerpají, je nesporná.

9. Žalovaný uzavřel, že dle jeho názoru z uvedeného vyplývá, že napadené rozhodnutí nevykazuje takové právní vady, které by byly důvodem pro jeho zrušení, a že lze konstatovat, že nebylo vydáno v rozporu s právními předpisy.

IV.

Replika žalobců

10. Žalobci v replice k vyjádření žalovaného uvedli, že žalovaný se předně vyjadřuje k rozdělení strážních a dozorcích stanovišť na pevná a pohyblivá. Jeho rozdělení je však zcela nepatřičné zvláště v okamžiku, kdy příslušníci velení na tyto stanoviště jsou stejně jako ostatní žalobci vždy a po celou dobu ustrojeni a vystrojeni dle požadované ústroje a výstroje, a to po celou dobu služby a na stanovištích nejsou střídáni. Rozdělení na pevná a pohyblivá stanoviště nemá oporu v jejich služební činnosti, neboť po celou dobu výkonu

služby plní úkoly jim uložené jednak směrnici pro výkon služby, jednak dalšími interními normami. Výkon služby na pohyblivém stanovišti lze velice přilehavě přirovnat k výkonu strážní služby vojáků při střežení muničního skladu, kde voják ve strážní službě po celou dobu služby na stanovišti koná obchůzky kolem objektu. Transparentně se tak jedná o pohyblivé stanoviště. Je zcela nemyslitelné, aby takto střežící voják na pohyblivém stanovišti kdykoliv odešel z tohoto stanoviště bez vystřídání a šel konzumovat stravu či z tohoto stanoviště odešel mimo střežený objekt na procházku čerpat přestávku na jídlo a odpočinek. Bohužel takové přirovnání bylo nutno srovnat, neboť sepsovateli tohoto vyjádření zjevně unikají souvislosti a rozdíly mezi pevným a pohyblivým stanovištěm. Dle takového názoru není nutno pohyblivé stanoviště obsazovat a je tedy zcela nadbytečné a fakticky zrušitelné. Opak je však pravdou. Pokud sepsovatel takový právní názor zaujal, je nutno kontrolovat tak, že každý příslušník, velený na pohyblivé stanoviště, tedy dozorce, má za povinnost zajišťovat režim odsouzených na stanovišti, v což spadá například dozor nad nákupem spotřebního zboží v prodejně pro odsouzené, předvádění odsouzených k lékaři, předávání odsouzených jinému příslušníku k odchodu odsouzených do zaměstnání, dozor nad vycházkami odsouzených, výměna prádla odsouzenými, kontrola pořádku a kázně v ubytovacích prostorách a další povinnosti. Dle právního názoru pisatele vyjádření tak není nutno po dobu přestávky na jídlo a odpočinek tyto činnosti vykonávat. Takový názor je však zásadně mylný s cílem zamlžit skutečnou činnost výkonu služby, zvláště v noční době, kdy v objektech věznic je minimální počet příslušníků vykonávajících službu a dle názoru pisatele by ještě po dobu čerpání přestávek, se tento počet podstatně oslaboval. Pisateli zjevně uniká bezpečnost společnosti při mimořádných událostech, které by tak mohly nastat. Již ani okrajově se nelze ztotožnit s právním názorem, že směrnice pro výkon služby plní příslušník jen v době výkonu služby, tedy v době služby. V době přestávek tyto povinnosti nejsou plněny. Takový názor je zcela scestný a absolutně mylný. Pokud by tomu tak bylo, zcela jistě by takové tvrzení bylo do těchto směrnic zapracováno s výrokem, že po dobu přestávky na jídlo a odpočinek se tato stanoviště neobsazují, neboť v objektu věznice se nenachází ani jediný zastupující příslušník, který by střídal příslušníka čerpajícího přestávku na jídlo a odpočinek. I po dobu konzumace stravy je tedy příslušník na strážním či dozorcím stanovišti. Již ani okrajově nelze souhlasit s tvrzením, že příslušník konzumující stravu není povinen tuto konzumaci nepřerušovat v době čerpání přestávky na jídlo v době vzniku mimořádné události. Takové tvrzení není opřeno ani o jednu z interních právních norem, stejně jako není opřeno tvrzení, že příslušník může naprosto svobodně opustit střežený objekt, aniž by kdokoliv jej na tomto stanovišti vystřídal. Ostatně rozporuplnost vyjádření lze dokumentovat na postoji služebního funkcionáře Věznice Plzeň v roce 2015, který kázeňsky potrestal příslušníka na pracovišti prádelna, který toto stanoviště opustil za účelem konzumace stravy v jídelně, kdy v jídelně nedisponoval radiostanicí. Tato listina kázeňského řízení je založena v žalobním návrhu 140 příslušníků, vedeném u Krajského soudu v Plzni žalobou podanou dne 22. 12. 2017. Žalovaný poukazuje na judikaturu Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 21 Cdo 4446/2011, která je však řešena v případě, že se jedná o příslušníky městské policie, a tedy dle zákoníku práce. Předně se jedná o zákoník práce, který je značně odlišný od zákona o služebním poměru. Příslušníci městské policie nevykonávají strážní či dozorcí službu ve smyslu služebního zákona a za její porušení nemohou být trestáni v rámci trestního zákoníku. Příslušníku městské policie není žádným zákonem uložena povinnost v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v okamžiku mimořádné události okamžitě ukončit stravování a zasáhnout na určeném místě, na rozdíl od příslušníka vězeňské služby, viz § 7 odst. 1 zákona č. 555/1992 Sb. Je tedy otázkou, co vede žalovaného k odkazu na tuto judikaturu a

ne judikaturu Městského soudu v Praze poukazovanou v žalobním návrhu, která se týká právě služebního poměru dle služebního zákona. Žalovaný ani v jediném okamžiku neřeší, že žalobci podávající vysvětlení, a to ať na strážních či dozorčích stanovištích, pohyblivých či pevných, byli nuceni ukončit stravování a dostavit se na místo, které bylo při mimořádné události určeno službu konajícím příslušníkem na operačním středisku. Vyhlášením mimořádného bezpečnostního opatření pak není do komunikačních prostředků uváděno, k jakému účelu je toto opatření vyhlašováno, zda se jedná toliko o cvičení, zda jsou páčány činnosti uvedené v § 7 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb. Za zcela scestné se považuje výrok, kterým se poukazuje na § 7 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb. Příslušník konající službu, tedy žalobce, je po celou dobu výkonu služby velen na strážní či dozorčí stanoviště, z něhož není vystřídán. Není-li střídán, stále vykonává službu. Za poněkud nešťastné se považuje tvrzení, že není žádným předpisem stanoveno, že by nemohl opustit strážný objekt. Koná-li příslušník službu na strážním či dozorčím stanovišti a je-li do služby velen denním rozkazem vedoucího oddělení, vztahují se na něho jednak směrnice pro výkon služby na konkrétním stanovišti, kde přerušení výkonu služby za účelem přestávky na jídlo a odpočinek není uvedeno. Zásadní interní normou je pak rozpis strážních a dozorčích stanovišť, kde je přesně stanovena doba obsazení jednotlivých stanovišť. Ani zde není prostor pro poskytnutí přestávky na jídlo a odpočinek tak, aby jakékoliv stanoviště zůstalo neobsazeno. Za velmi pozitivní stanovisko ve prospěch žalobců lze považovat vyjádření, kde se žalovaným tvrdí, že Vězeňská služba ČR je bezpečnostním sborem, kdy plní velmi závažné úkoly. Současně připouští, že ve výjimečných případech mohly nastat situace žalobci ventilované. Žalovaný se však jimi ani okrajově nezabýval. Je s podivem, že žalobci jsou plněny velmi závažné úkoly v rámci vězeňství, na straně druhé však tvrdí, že tyto velmi závažné úkoly mohou být podceňovány tím, že jednotlivá stanoviště, ať již strážní či dozorčí, mohou zůstat po určitou dobu neobsazena a to dokonce tak, že příslušník může oslabit služební činnost svým odchodem mimo objekt věznice. Tento protiklad pak nelze chápat jinak, než závažné porušení bezpečnosti společnosti, tedy porušení zásadních úkolů Vězeňské služby ČR. Žalovaný se ani okrajově nejen ve správním řízení, ale i ve vyjádření nevěnoval problematice, zda fiktivně nařízené čerpání přestávek nekoliduje s jinými činnostmi na postech dozorčí či strážní služby, tedy zda v době fiktivně uváděných přestávek službu vykonávající příslušník na strážním či dozorčím stanovišti nemusel vykonávat jinou činnost, uvedenou na straně třetí v posledním odstavci, zasahujícím až na stranu čtvrtou. Nezabýval se ani tím, zda službukonající strážní neprováděli eskorty, např. do zdravotnického zařízení. Interními právními normami je pak stanoveno, že příslušník nesmí opustit strážní či dozorčí stanoviště bez vystřídání. Jak může čerpat přestávky na jídlo a odpočinek dle svého uvážení, když není na stanovišti střídán, však ve vyjádření zcela absentuje. Žalovaný sám doznává pochybení ve svých činnostech zasahujících do žalované problematiky, avšak konstatuje, že jeho pochybení nejsou až tak závažná, že by napadené rozhodnutí muselo být řešeno zrušením jeho rozhodnutí. Co však lze považovat za zásadnější porušování činností Vězeňské služby, neuvádí. Pokud sám doznává nedostatek v řízení, fakticky tak sám nastavil neúplnost správního řízení zakládající podmínky pro zrušení tohoto řízení pro nedostatek uvedený v § 180 odst. 1 služebního zákona, dle kterého *služební funkcionář je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí*. Služební funkcionář tedy sám doznává, že nezjistil všechny skutečnosti potřebné pro rozhodnutí. Pokud jsou taková pochybení doznávána, pak žalobci takové vyjádření považují za zcela zásadní, které odůvodňují zrušení

napadeného rozhodnutí.

V.

Zrušený rozsudek zdejšího soudu

11. Soud o žalobě žalobců již jednou rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 30. září 2019, č.j. 57 Ad 2/2018-92, přičemž tento byl následně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. května 2020, č.j. 9 As 40/2020-78, z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a neodůvodněného nerespektování judikatury Nejvyššího správního soudu.
12. Zrušeným rozsudkem zdejší soud zamítl žalobu žalobců, neboť těmto se nepodařilo prokázat, že služba ve Věznici Plzeň probíhající v rámci dozorčí, strážní a eskortní služby je službou, jejíž výkon nemůže být přerušen.

VI.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu

13. Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku ze dne 7. května 2020, č.j. 9 As 40/2020-78 (body 18-20), uvedl, že paušalizující způsob, kterým zdejší soud konstatoval, že z vyjádření některých účastníků správního řízení nevyplynulo nic, co by svědčilo pro závěr o tom, že by služba ve Věznici Plzeň byla službou, jejíž výkon nelze přerušit, byl nedostatečný. Zdejší soud se totiž měl zabývat specifiky jednotlivých druhů služby, jež žalobci vykonávali, neboť tito součástí své žalobní argumentace učinili podrobný rozbor zvláštností jednotlivých druhů služby. Dále kasační soud zdejšímu soudu vyčetl, že ve svém rozsudku vyšel výhradně z judikatury Nejvyššího soudu, nikoliv soudů rozhodujících ve správním soudnictví, neboť judikatura civilních soudů je na rozhodování ve věcech služebního poměru využitelná jen omezeně a judikatura soudů rozhodujících ve správním soudnictví se posouzení otázky přerušitelnosti výkonu služby již věnovala.
14. Jako závazný právní názor pro zdejší soud pak Nejvyšší správní soud uvedl pod bodem 26 a 27 zrušujícího rozsudku následující: „Lze tedy shrnout, že judikatura soudů ve správním soudnictví již vymezila určitá kritéria, na jejichž základě lze posoudit, zda příslušníci různých bezpečnostních sborů mohli během nepřetržité služby čerpat a čerpali přestávku ve službě na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, která se jim nezapočítává do doby služby; nebo zda šlo ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, takže jim byla fakticky zajištěna podle tohoto ustanovení pouze přiměřená doba na jídlo a odpočinek, která by se jim do služební doby započítala. Z právě citované judikatury plyne, že pod § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru je třeba zařadit zejména situaci, kdy sice příslušník může konzumovat jídlo, je však stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku v případě potřeby, přičemž služba je zorganizována tak, že taková potřeba běžně nastává, jak ukazuje výše uvedený příklad připravenosti inspektora dopravního inspektorátu územního odboru Jeseník k výjezdům v případě nahlášení dopravní nehody; či příklad policistů v Integrovaném operačním středisku Jihlava, kteří v důsledku podstavu byli i v době konzumace jídla se sluchátky neustále připraveni v případě potřeby okamžitě reagovat, popřípadě obědvali u pultu operačního střediska. Naopak podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru nevylučuje samo o sobě to, že příslušník má v době přestávky ve službě na jídlo a odpočinek na sobě výstroj a výzbroj, že ji z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici či trvá jeho povinnost zasáhnout v případě zcela mimořádných situací jako je například útěk vězně, a pro účel takové mimořádné situace má u sebe radiopřijímač. Krajský soud tak měl v nyní posuzované věci na základě právě rekapitulovaných kritérií posoudit, pod které z obou ustanovení spadají jednotlivé druhy služby stěžovatelů, vzhledem k

jejich specifickým, která ostatně již v žalobě a replice k vyjádření žalovaného podrobně rozebrali (a nyní zopakovali v kasačních stížnostech). Pokud za této situace rozhodl o žalobě pouze na základě judikatury civilních soudů, vztahující se k jiné zákonné úpravě, odhlízející od specifík služebního poměru, a pokud tak zároveň učinil paušalizujícím způsobem, nerozlišujícím různé režimy služby ve Věznici Plzeň, zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“

VII.

Posouzení věci soudem

15. Vzhledem k tomu, že po zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu žalobce r) a žalovaný souhlasili s projednáním věci bez jednání a žalobci a) – q) a s) – ae) ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu nevyjádřili nesouhlas s projednáním věci bez jednání, ač byli poučeni o tom, že v takovém případě se bude mít za to, že souhlas je udělen, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), o věci samé bez jednání.
16. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
17. Zdejší soud byl v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. při svém rozhodnutí vázán výše popsánými právními názory Nejvyššího správního soudu.

VIII.

Rozhodnutí soudu

18. Žaloba žalobců je nedůvodná.
19. Podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru *má příslušník nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut, b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut.*
20. Podle § 60 odst. 2 téhož zákona *se přestávka ve službě na jídlo a odpočinek nezapočítává do doby služby.*
21. Podle § 60 odst. 3 téhož zákona *jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.*
22. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku ze dne 7. května 2020, č.j. 9 As 40/2020-78, judikatura soudů rozhodujících ve správním soudnictví již vymezila kritéria, na jejichž základě lze posoudit, zda příslušníci různých bezpečnostních sborů mohli během nepřetržité služby čerpat a čerpali přestávku ve službě na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, která se jim nezapočítává do doby služby; nebo zda šlo ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, takže těmto byla fakticky poskytnuta pouze přiměřená doba na jídlo a odpočinek dle posledně uvedeného ustanovení služebního zákona započitatelná do služební doby.
23. Tak Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 14. května 2015, č.j. 8 Ad 13/2011-53, judikoval, že „[T]ady nezbyvá než poukázat na skutečnost, že výše uvedené osoby v podstatě

zpochybnily, velmi zásadně zpochybnily to, že by na předmětném operačním středisku přestávky vypadaly tak, že by je bylo možno podřadit pod pojem přestávka na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1, 2 zákona o služebním poměru, když v podstatě z jejich výpovědí vyplývá, že i během čerpání přestávky se policista nacházel přímo na svém pracovišti, nebo v jeho bezprostřední blízkosti a byl tak připraven kdykoliv se na své pracoviště okamžitě vrátit a to v závislosti na situaci, která by tedy mohla nastat. Takový stav věci lze jen velmi obtížně označit za přestávku na jídlo a odpočinek, která by znamenala přerušení výkonu služby. Za takovou přestávku by bylo možno považovat jenom stav, kdy by tedy policista, navíc tedy v souladu s tím, jak to bylo naplánováno, opustil v daný čas své pracoviště a mohl se odebrat někam mimo své pracoviště a po stanovených 30 minut se zkrátka vůbec nezajímat o to, co se na předmětném pracovišti děje a těch 30 minut věnovat pouze tomu, aby se najedl, nebo si odpočinul nějakým jiným, ať už pasivním nebo aktivním způsobem, podle vlastního uvážení. Nic takového tak, jak vypověděli svědkové Z., Š. a M., na předmětném pracovišti prostě nebylo možné, nic takového tam praktikováno nebylo a závěry, které tedy policejní funkcionář vyvodil, tedy v tom smyslu, že by se jednalo o přestávky, které se nezapočítávaly do doby výkonu služby, jsou prostě v rozporu s výpovědí těchto osob. Městským soudem v Praze prezentovaný náhled o možnosti příslušníka bezpečnostního sboru se zcela nezajímat po dobu přestávky o výkon služby byl částečně korigován závěrem plynoucím z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. července 2019, č.j. 8 As 257/2018-44, bod 23, a sice že „[T]uto přestávku je totiž nutno obecně vnímat jako zákonem garantovanou (nárokovou) dobu, v rámci které policista nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který daný policista zvolí. Proto se také s ohledem na shora citovaný § 60 odst. 2 zákona o služebním poměru nezapočítává do doby služby. Výše uvedené samozřejmě s ohledem na specifika výkonu služby a úkoly stanovené zákonem Policii ČR neznamená, že by policista během přestávky nebyl ve službě, tedy že by neměl být připraven konat v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie (viz § 10 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky), případně že by nemohla být stanovena jiná forma „dosažitelnosti“ policistů (v této souvislosti lze zmínit např. institut služební pohotovosti dle § 62 o služebním poměru). Čerpání přestávky je však dle zákonné konstrukce při výkonu služby pravidlem a ze své podstaty nepochybně předpokladem řádného výkonu další navazující služby.“ Na tomto místě soud uvádí, že § 7 odst. 1 zákona č. 555/1992 Sb. tíží příslušníky vězeňské služby obdobnou zakročovací povinností. Existenci zakročovací povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru však nelze považovat za skutečnost, jež by vylučovala podřazení doby odpočinku na jídlo pod pojem přestávky ve službě ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru.

24. Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 7. června 2018, č.j. 62 Ad 4/2016-374, bod 63, uvedl, že „[Z] provedených svědeckých výpovědí vyplývá, že příslušníci neměli možnost v době služby po dobu zákonem stanovené délky trvání přestávky se skutečně nezajímat o dění na pracovišti a svoji práci nevykonávat. V tomto směru není rozhodné to, že se jednalo o nepřetržitý výkon služby, to v daném případě není předmětem sporu a samo o sobě to nevylučuje možnost čerpání přestávek. V tomto směru jsou důležité především podmínky výkonu práce, tedy zda možnosti pracoviště byly takové, že čerpání přestávek i v nepřetržitém provozu umožňovaly. Z výpovědí svědků nicméně vyplývá, že především z hlediska charakteru služby v daném případě taková možnost zajištěna nebyla, s ohledem na personální podstav na pracovišti IOS Jihlava, kdy nebylo možné na dobu přestávky na jídlo a odpočinek předat pracoviště zastupujícímu pracovníkovi, což vedlo k takovým situacím, kdy pracovníci obědvali v kuchyňce se sluchátky, byli neustále připraveni v případě potřeby okamžitě reagovat, a

v případě vysokého nápadu obědvali u pultu operačního střediska.“ Na tento rozsudek pak navázal Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 26. srpna 2020, č.j. 8 As 160/2018-42, bod 22, kde uvedl následující: „Nejvyšší správní soud však souhlasí s krajským soudem, že není rozhodné to, zda se jednalo o nepřetržitý výkon služby, ale to, zda možnosti pracoviště čerpání přestávek umožňovaly. I kdyby byl výkon služby přerušitelný a zastupitelnost by byla ve služebních předpisech předpokládána, ale samotné pracovní prostředí a vytíženost příslušníků by fakticky čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek neumožňovala, bylo by nutné dospět k závěru, že čerpané přestávky měly povahu pouze přiměřené doby na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, č.j. 8 As 257/2018-44, uvedl, že smysl a význam institutu přestávky ve službě na jídlo a odpočinek je zákonem garantovaná (nároková) doba, v rámci které policista nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který daný policista zvolí. Je nutno proto posuzovat samotnou faktickou možnost čerpání přestávky, nikoliv pouze formální označení služby za přerušitelnou a nařízení přestávky nadřizenými pracovníky.“

25. Na tomto místě lze učinit dílčí závěr, a sice že přestávkou na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru je nutno rozumět takový stav věci, kdy příslušník bezpečnostního sboru má možnost se po dobu 30 minut zcela nevěnovat jím vykonávané práci a těchto 30 minut strávit dle svého uvážení, zároveň je tento povinen zachovat nutnou pohotovost pro případ aktivace zakročovací povinnosti, přičemž je nutno věnovat se posouzení faktické možnosti takové přestávky čerpat, nikoliv možnosti jen formálně deklarované, a zároveň není rozhodný charakter služby jako služby vykonávané nepřetržitě.
26. Z již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. července 2019, č.j. 8 As 257/2018-44, bod 24, dále vyplývá, že „[D]ůvody, pro které nelze přestávku ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru čerpat, a výkon služby je tak třeba považovat za nepřerušitelný ve smyslu § 60 odst. 3 téhož zákona, mohou spočívat nejen v samotném charakteru vykonávané služby, ale i v dalších okolnostech, které se mohou v jednotlivých případech poměrně výrazně odlišovat. Krajský soud v dané věci výslovně vyšel právě z toho, že přerušitelnost výkonu služby může být u jednotlivých organizačních jednotek (být se stejným obsahem služby) jiná a v této souvislosti poukázal na neuspokojivé vyřešení plnohodnotného vystřídání žalobce jakožto policisty vykonávajícího službu výjezdové hlídky. Právě tato kritéria pak považuje, vedle výše popsaného charakteru přestávky, Nejvyšší správní soud za klíčová pro posouzení dané věci. Nikoliv zmiňovanou kvantifikaci počtu případů, kdy žalobce nemohl přestávku vykonat, na kterou se opakovaně stěžovatel zaměřuje. Konkrétní organizační opatření, která by zastupitelnost v rámci daného dopravního inspektorátu řešila způsobem zachovávacím smysl a účel přestávky, jak byl popsán výše, však stěžovatel odpovídajícím způsobem nepopisuje nejen v napadeném rozhodnutí či vyjádření k žalobě ale ani v kasační stížnosti (konkrétně kdy, kým, jakým způsobem atd. byl zástup organizačně domluven, zajištěn či vykonán apod.). Srozumitelné, jasné a konkrétně popsané fungování systému zastupování výjezdové hlídky v době čerpání přestávky v poměrech dané věci Nejvyšší správní soud postrádá a v tomto ohledu nezbývá než souhlasit se závěry krajského soudu, podle něhož nebylo uspokojivé vyřešeno plnohodnotné vystřídání konkrétním policistou v situaci, kdy výjezd k dopravní nehodě související neodkladné úkony zasáhly do doby čerpání nařízené přestávky. Tento organizační nedostatek nerespektující výše zmíněný smysl přestávky na jídlo a odpočinek nelze systémově nahrazovat zpětně pouze tak, že se nevyčerpaná přestávka započítá jako výkon služby přesčas.“ Z rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 27.

července 2018, č.j. 65 Ad 9/2017-53, publ. pod č. 3925/2019 Sb. NSS, bod 11 a 13-14, vyplývá, že „[Z]ákladní podmínkou pro vyloučení nároku na poskytnutí přestávky na jídlo představuje dle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru skutečnost, že se jedná o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen. (...) Krajský soud souhlasí s žalovaným, že ze skutečnosti, že ten či onen druh služby má být zajištěn nepřetržitě, bez dalšího neplyne, že by šlo o službu, jejíž výkon nelze přerušit. Nepřerušitelnost výkonu služby tedy není totožným pojmem s nepřetržitým výkonem služby. Posouzení přerušitelnosti výkonu té které služby záleží na obsahové náplni posuzované služby, přičemž pro službu, jejíž výkon objektivně nelze přerušit, je charakteristické, že služební orgán nemá z organizačního hlediska možnost příslušníka vykonávajícího službu vystřídat. Přerušitelnost výkonu služby se tak u jednotlivých organizačních jednotek bude odvíjet v závislosti na jejich personálním vybavení a organizačním zabezpečení střídání příslušníků čerpajících nařízenou přestávku na jídlo a odpočinek. Tatáž služba tak bude moci být u jedné organizační jednotky hodnocena jako nepřerušitelná a u jiné jako služba, jejíž výkon přerušit lze. Vždy tak bude záležet na konkrétních okolnostech posuzovaného případu, přičemž obecný závěr platný pro jakoukoli organizační složku nebude možné přijmout. Výkon služby ve výjezdové hlídce určené k šetření dopravních nehod lze při posuzování pouhého obsahu (náplně) služby hodnotit jako službu, kterou lze bezpochyby přerušit, neboť nejde o službu, kde jejímu přerušení by bránilo provozní či technologické hledisko. Pokud však v příslušné organizační jednotce není uspokojivě vyřešeno plnohodnotné vystřídání příslušníka vykonávajícího službu výjezdové hlídky určené k zásahům při dopravních nehodách jiným konkrétním příslušníkem, nelze již závěr o přerušitelnosti tohoto druhu služby přesvědčivě učinit. Podstatným faktorem, který dle názoru krajského soudu musí ovlivnit závěr o možnosti výkonu služby přerušit, a zda lze tedy vůbec přestávky na jídlo příslušníku plánovat, je zjištění, zda běžně k zásahům do plánovaných přestávek příslušníků dochází, či zda je narušení plánované přestávky výjimečnou záležitostí, pročez je možné přestávky běžně plánovat a výjimečně nastalou situaci jejího přerušení řešit ad hoc.“ Z posledně citovaných rozsudků kasačního soudu a Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci lze dovodit, že za nepřerušitelnou službu je nutno považovat takový druh služby, kdy příslušníka službu vykonávající nelze z nejrůznějších důvodů vystřídat proto, aby tento mohl využít svého nároku na přestávku dle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Na druhou stranu samotná absence možnosti střídání sama o sobě ještě neznamená, že by služba byla nepřerušitelná.

27. Konečně pak soud uvádí, že závazný právní názor Nejvyššího správního soudu ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. prezentovaný v jeho zrušujícím rozsudku ze dne 7. května 2020, č.j. 9 As 40/2020-78, bod 15, byl pro zdejší soud v nyní projednávaném případě takový, že „pod § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru je třeba zařadit zejména situaci, kdy sice příslušník může konzumovat jídlo, je však stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku v případě potřeby, přičemž služba je zorganizována tak, že taková potřeba běžně nastává, jak ukazuje výše uvedený příklad připravenosti inspektora dopravního inspektorátu územního odboru Jeseník k výjezdům v případě nahlášení dopravní nehody; či příklad policistů v Integrovaném operačním středisku Jihlava, kteří v důsledku podstavu byli i v době konzumace jídla se sluchátky neustále připraveni v případě potřeby okamžitě reagovat, popřípadě obědvali u pultu operačního střediska. Naopak podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru nevylučuje samo o sobě to, že příslušník má v době přestávky ve službě na jídlo a odpočinek na sobě výstroj a výzbroj, že ji z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici či trvá jeho povinnost zasáhnout v případě zcela mimořádných situací jako je například útěk vězně, a pro účel takové mimořádné situace má u sebe radiopřijímač.“ Významnou roli tedy pro posouzení nynější věci hraje i kvantifikace případů, kdy byli žalobci povinni přerušit

přestávku z důvodu mimořádné události, jejíž nastání nebylo jisté.

28. S ohledem na výše uvedené soud uvádí, že právní optikou, již nyní projednávaný případ posuzoval, bylo, že pokud žalobci fakticky mohli využívat svého nároku na přestávku ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, mohli být pro její využití vystřídáni jinou osobou, nejednalo se v takovém případě o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, ačkoliv žalobci na sobě v průběhu přestávky měli výstroj a výzbroj a při sobě radiopřijímač, přestávku z praktických důvodů trávili ve věznici či byli v případě mimořádných událostí povinni přestávku přerušit a zakročit. Naopak jako nepřerušitelný výkon služby dle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru je nutno hodnotit takový výkon služby, kde je příslušník i v průběhu přestávky stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku z důvodu běžně nastanuvších zvláštních událostí, přičemž již z povahy věci není před využitím nároku na přestávku vystřídán jinou osobou. Jednotlivé podmínky pro vyslovení charakteru služby jako přerušitelné, resp. nepřerušitelné pak dle názoru soudu musely být splněny zároveň nebo alespoň v převážné míře.
29. Žalobci založili důvodnost svých žalobních námitek na tvrzení, že služba ve Věznici Plzeň probíhající v rámci „*dozorčí, strážní a eskortní služby*“ je službou, jejíž výkon nemůže být přerušen. Soud důvodnost žalobci tvrzeného nároku posuzoval ve vztahu ke všem těmto žalobcům, jímž neměla být po určitou dobu poskytována přestávka ve službě na jídlo a odpočinek, ačkoliv jim byla odečítána z doby služby, pročez jim měla být proplacena, neboť žalobci podali společnou žádost o proplacení těchto přestávek a uplatňovali tak společný nárok.
30. Dále soud uvádí, že s ohledem na argumentaci žalobců obsaženou na str. páté, sedmé a desáté žaloby a na str. třetí a čtvrté vyjádření žalovaného, považoval za nespornou skutečnost, že žalobcům bylo umožněno čerpání přestávky ve službě pro potřeby stravování se v prostoru věznice, ať už se jednalo o konzumaci vlastní donesené stravy či využití služeb vězeňské kantýny. Podstatou sporu mezi žalobci a žalovaným tedy bylo tvrzení žalobců, že nemohou trávit přestávku na jídlo a odpočinek dle svého uvážení a v zákonem stanoveném rozsahu 30 minut.
31. Dalším důležitým momentem při posuzování důvodnosti žaloby byla ta skutečnost, že správní řízení týkající se žalobců bylo řízením návrhovým ve smyslu § 44 zákona č. 500/2004 Sb. (dále jen „*správní řád*“). Žalobci tedy byli povinni označit, čeho se svou žádostí domáhají (§ 178 odst. 1 zákona o služebním poměru ve spojení s § 45 odst. 1 správního řádu) a byli též povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 správního řádu). Ve smyslu § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru byl povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí, a opatřit podklady pro vydání rozhodnutí služební funkcionář. Vzhledem k charakteru správního řízení jako řízení o žádosti žalobců to byli však žalobci, jež silněji tížila důkazní povinnost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. ledna 2015, č.j. 8 As 41/2014-40, bod 16).
32. Zároveň soud musí zdůraznit, že listinné důkazy v podobě denních rozkazů, v jejichž přílohách byly evidovány přestávky na jídlo a odpočinek, a směnových výkazů služeb, ze kterých vyplývá, že přestávky na jídlo a odpočinek nebyly započítávány do doby služby, svědčily o tom, že ve Věznici Plzeň standardně dochází k poskytování přestávek na jídlo a odpočinek. Pokud žalobci chtěli tyto listinné důkazy vyvrátit, musely správním orgánům či soudu předložit silné důkazní prostředky, které by svědčily pro závěr, že takové

přestávky nejsou ve Věznici Plzeň poskytovány.

33. Veden těmito obecnými východisky, uvážil soud o žalobě žalobců takto. Jak již uvedl zdejší soud v původním rozsudku, pro rozhodnutí této věci byly velice podstatné konkrétní individuální okolnosti případu žalobců. Vzhledem k obsahu zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. května 2020, č.j. 9 As 40/2020-78, posuzoval soud žalobu vůči třem zvláštním skupinám žalobců izolovaně. Nejprve se tedy soud věnoval posouzení žalobních tvrzení o nemožnosti realizovat přestávku na jídlo a odpočinek v zákonem stanoveném rozsahu 30 minut a dle uvážení žalobců ve vztahu k oddělení výkonu vazby a trestu Věznice Plzeň.

A. Oddělení výkonu vazby a trestu

34. Ve vztahu k oddělení výkonu vazby a trestu namítali žalobci, že prostřednictvím výsledků namátkově vybraných dozorů bylo nade vší pochybnost prokázáno, že sice mají možnost stravování buď v jídelně, nebo možnost konzumovat donesenou stravu vlastní, avšak ani v tuto dobu neodkládají výstroj a ani v jediném případě netrvá jejich doba stravování dobu stanovenou v § 60 služebního zákona. V případě jakékoliv vyhlášené mimořádné události jsou povinni okamžitě ukončit stravování a dostavit se na určené místo. Při odchodu na stravu dozorcí stanoviště nepředávají žádnému dalšímu příslušníkovi ani v jediném případě není tato konzumace stravy uvedena v knize předání a převzetí služby. Odchod z oddílu je toliko nahlašován inspektorovi dozorcí služby s tím, že v uvedenou dobu režim na tomto oddíle není po dobu nejnutnější ke konzumaci stravy vykonáván.
35. Příslušník oddělení výkonu vazby a trestu M. během svého výsledku v průběhu správního řízení vypověděl, že na přestávky chodí zpravidla na jídlo do závodní jídelny, hodina to během 12 hodinové služby není, jenom se nají a vrací se zpět na stanoviště. Dobu, kdy přeruší službu na přestávku, nemá nikde stanovenou, záleží to pouze na jeho rozhodnutí podle situace na oddíle. Zpravidla to hlásí inspektoru dozorcí služby. Dále uvedl, že pokud je v jídelně, musí být v uniformě a plně vystrojen k dozorcí službě donucovacími prostředky a radiostanicí. K četnosti mimořádných událostí uvedl, že se stávají výjimečně. Vedoucí oddělení výkonu vazby a trestu K. v průběhu výsledku ve správním řízení potvrdil, že ve Věznici Plzeň jsou přestávky na jídlo a oddech standardně poskytovány. Z těchto skutečností je zřejmé, že na oddělení výkonu vazby a trestu existuje faktická možnost čerpat přestávku na jídlo a oddech, k mimořádným událostem dochází výjimečně a příslušníci při sobě i v době čerpání přestávky musejí mít náležitou výstroj a výzbroj. S ohledem na kritéria stanovená v bodě 28 tohoto rozsudku pak druh služby v oddělení výkonu vazby a trestu nelze hodnotit jako službu, jejíž výkon nelze přerušit.
36. Ke sporné skutečnosti ohledně povinnosti žalobců mít při sobě i v době čerpání přestávky radiostanici soud uvádí, že i kdyby žalobci byli povinni mít při sobě v době čerpání radiostanici, neústila by tato skutečnost s ohledem na argumentaci obsaženou pod bodem 27 a 28 tohoto rozsudku v závěr, že žalobci vykonávají službu, jejíž výkon nelze přerušit.

B. Úsek služby strážní

37. Stran charakteru služby strážní žalobci uvedli, že v žádném předpise není stanovena přestávka na jídlo a odpočinek. Zároveň žalobci na str. osmé své žaloby výslovně uvedli, že v případě služby strážní dochází ke střídání jednotlivých osob.
38. Předně soud uvádí, že s ohledem na bod 24 tohoto rozsudku bylo nutné zkoumat faktickou možnost žalobců čerpat přestávku na jídlo a oddych, nikoliv její formální

zakotvení v určitém předpisu.

39. Příslušník služby strážní M. během své výpovědi ve správním řízení uvedl, že přestávka je stanovena v příloze denního rozkazu, tento však není striktně dodržován, doba jejího čerpání se upravuje podle požadavku na výkon služby. Dále uvedl, že se často stává, že přestávku nelze čerpat v plné délce 30 minut. Přestávku tráví zpravidla konzumací stravy v závodní jídelně, před jejím čerpáním je vystřídán jiným strážným. Druhou přestávku zpravidla nečerpá, nemá tu potřebu. Přestávku tráví ve vězeňské jídelně v uniformě. O trávení přestávky jiným způsobem než stravováním v jídelně neuvažoval. Dále uvedl, že se mu již stalo, že byl nucen přerušit přestávku z důvodu mimořádné události, četnost takových mimořádných událostí však nijak nespecifikoval.
40. P. zařazený na úsek služby strážní uvedl, že zpravidla nemá možnost čerpat přestávky na jídlo a oddech a pokud ano, rozhodně ne v délce 30 minut. Dále uvedl, že někdy chodí na oběd do závodní jídelny, je ustrojen v uniformě, vystrojen opaskem a donucovacími prostředky. V případě mimořádné události je povinen jídelnu opustit, k četnosti takových mimořádných událostí se však nevyjádřil. O době čerpání přestávky rozhoduje sám s ohledem na možnosti služby. Nemožnost čerpání přestávek pak spojil s eskortními výjezdy k soudům mimo Plzeň.
41. D. ve své výpovědi uvedl, že dobu čerpání přestávky má stanovenu v příloze denního rozkazu, operativně může dojít ke změně, přestávku tráví zpravidla v jídelně při konzumaci stravy. Radiostanici nosí s sebou do jídelny. Občas se stane, že musí přestávku ukončit a vrátit se k plnění služebních povinností. Dále uvedl, že ve strážní směně na strážních věžích dochází ke střídání příslušníků pro potřeby využití přestávky na jídlo a oddych.
42. Vzhledem k obsahu tří výše uvedených výpovědí soud dospěl k závěru, že ani služba na úseku strážní ve Věznici Plzeň není službou, jejíž výkon nelze přerušit, neboť příslušníkům služby strážní je poskytnuta možnost čerpat přestávku na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 1 služebního zákona, dle vlastních tvrzení žalobců dochází k střídání jednotlivých příslušníků a skutečnost, že tito jsou v průběhu přestávky ustrojeni ve služební uniformě a vyzbrojeni donucovacími prostředky, není sama o sobě způsobila učinit ze služby vykonávané žalobci službu nepřerušitelného charakteru. Události, v jejichž důsledku musejí příslušníci přestávku ukončit, se stávají občas, tedy nikoliv běžně. Nemožnost čerpání přestávky spojil P. pouze s výjezdy k venkovním soudům, jako jsou Klatovy, Tachov či Domažlice a situací, kdy se od těchto nevrátí včas. Jedná se tedy o výjimku z obecného pravidla, která v konkrétním případě znemožňuje čerpat přestávku ve službě, avšak nevyvrací, co pravidlem je.

C. Úsek služby v eskortní směně

43. Pokud se týče možnost čerpat přestávku na úseku eskortní služby, je relevantní výpověď P. Ta je rekapitulována v bodech 40 a 42 tohoto rozsudku. Z této však nelze dovodit, že by běžně docházelo k tomu, že příslušníci služby na eskortní směně nemají možnost čerpat přestávku na jídlo a oddech, když nemožnost jejího čerpání byla spojena toliko s výjezdy k mimoplzeňským soudům (str. 9 a 10 žaloby). Jak je uvedeno pod bodem 31 tohoto rozsudku, důkazní povinnost prokázat svá tvrzení o nemožnosti čerpat přestávku ve službě tížila žalobce, přičemž z listinných důkazů v podobě příloh k denním rozkazům byl skutkový stav věci nastaven tak, že k poskytování přestávek běžně dochází. Žalobci pak nenavrhli provedení takových důkazů, které by byly způsobily toto vyvrátit, přičemž ani

důkazy, které provedeny byly, nebyla tato skutečnost zpochybněna či vyvrácena.

44. Z výpovědi svědka B. vyplynulo, že pokud by nastala událost, při níž nemohl konkrétní příslušník ze služebních důvodů vůbec čerpat přestávku na jídlo a oddech, měl by toto ohlásit přímému nadřízenému, jež by tuto skutečnost vyznačil do přílohy denního rozkazu. Dále uvedl, že mu není známo, že by k takovým skutečnostem docházelo. Z obsahu denních rozkazů pak ani soud takové skutečnosti nezjistil. Z výpovědi služebních funkcionářů B. a K. dále vyplynulo, že ve Věznici Plzeň jsou standardně poskytovány přestávky ve službě na jídlo a odpočinek. K jejich procesnímu postavení svědků je nutno podotknout, že tito byli povinni vypovídat pravdivě a nic nezamlčovat. S ohledem na obsah výpovědí žalobců učiněných v průběhu správního řízení, který se co do faktické možnosti čerpat přestávky na jídlo a oddech shodoval s výpověďmi služebních funkcionářů, soud neměl pochybnosti o pravdivosti svědeckých výpovědí shora uvedených služebních funkcionářů.
45. Vzhledem k výše uvedenému pak soud uvádí, že neshledal důvody odchýlit se od svého závěru prezentovaného v původním rozsudku, a sice že „[Z] obsahu výpovědí vyplývá, že ve Věznici Plzeň je pravidlem čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek. Ač je sice doba čerpání přestávek stanovena v příloze denního rozkazu, fakticky je mnohdy čerpána v jiný okamžik. To však stále nemění nic na tom, že její čerpání je zaměstnancům umožněno.“ Mimořádné události, v jejichž důsledku by žalobci byli povinni přestávku ukončit, se dle jejich tvrzení stávají občas, nikoliv běžně. Žalobci sami pak nikdy neoznámili svým nadřízeným, že by neměli možnost přestávku na jídlo a oddech čerpat.
46. K faktické nutnosti čerpat přestávku ve služebním stejnokroji, s výstrojí a ve věznici z důvodu nedostatku času na realizaci jejího opuštění a návratu soud uvádí, že vzhledem k argumentaci obsažené pod bodem 27 a 28 tohoto rozsudku neústí tyto skutečnosti v ten závěr, že by služba ve Věznici Plzeň byl svým charakterem službou, jejíž výkon nelze přerušit.
47. K žalobci namítané zakročovací povinnosti dle § 7 odst. 1 zákona č. 555/1992 Sb. lze s ohledem na závěry prezentované pod bodem 23-25 tohoto rozsudku uvést, že existenci zakročovací povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru nelze považovat za skutečnost, jež by vylučovala podřazení doby odpočinku na jídlo pod pojem přestávky ve službě ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru.
48. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem soud žalobu shledal nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

IX.

Odůvodnění neprovedení důkazů

49. Soud neprovedl žádný z žalobci navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

X.

Náklady řízení

50. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobci neměli ve věci úspěch a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdal ve svém podání ze dne 23. června 2020. Proto soud výrokem II tohoto rozsudku rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 24. března 2021

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu